

Zakroczym, dnia 21 listopada 2018 r.

WIR.7032.4.2018

Okręgowy Inspektorat Pracy w Warszawie
ul. Płocka 11/13; 01 – 231 Warszawa

dotyczy: składowisko odpadów w Zakroczymiu

Szanowni Państwo!

W imieniu Gminy Zakroczym, mając na względzie art. 10 ust. 1 pkt 1 oraz 8 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, zgodnie z którym do zadań Państwowej Inspekcji Pracy należy m. in. nadzór i kontrola przestrzegania przepisów prawa pracy, w szczególności przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także współdziałanie z organami ochrony środowiska w zakresie kontroli przestrzegania przez pracodawców przepisów o przeciwdziałaniu zagrożeniom dla środowiska, zwracam się z uprzejmą prośbą o pomoc i wsparcie w następującej kwestii:

1. Gmina Zakroczym od 20 stycznia 2014 r. ma zawartą z PG Inwest sp. z o.o. z siedzibą w Kobyłce umowę dzierżawy nieruchomości w celu prowadzenia na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne. Od dłuższego czasu na składowisku odpadów generowane są uciążliwości odorowe wyczuwalne nawet do kilku kilometrów. Przeprowadzony na zlecenie Gminy Zakroczym audyt składowiska odpadów w Zakroczymiu w okresie od kwietnia do września br. wykazał w opinii eksperta wiele nieprawidłowości i zagrożeń związanych z eksploatacją składowiska, a w szczególności z systemem odgazowania oraz eksploatowanej elektrowni biogazowej.
2. Do pisma Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (dalej: MWIOŚ) sygnowanym CI-IN.7024.12.2018.MO z dnia 02.10.2018, adresowanym do Dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami oraz Pozwoleń Zintegrowanych i Wodnoprawnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego załączona jest opinia uznanego eksperta w dziedzinie gospodarki odpadami, uczestniczącego w inspekcji MWIOŚ. W tej opinii z dn. 25 września br. dr inż. Manczarski zwraca uwagę m.in. na „zagrożenia pożarowe i/lub wybuchowe”.
3. Ostatnia fala pożarów na składowiskach i w zakładach gospodarki odpadami wywołuje uzasadniony niepokój Gminy Zakroczym, jako jednostki, która wydzierżawiła składowisko firmie PG Inwest sp. z o.o. z siedzibą w Kobyłce. Trwające od kilku lat próby wyegzekwowania prawidłowej i zgodnej z prawem eksploatacji składowiska spotykają się jedynie z profesjonalną manipulacją faktami i przerzucaniem odpowiedzialności na inne podmioty.

4. W gazie składowiskowym, składającym się m.in. z metanu i dwutlenku węgla, występuje rzadko spotykane stężenie toksycznego i złownnego siarkowodoru, dochodzące miejscami do 33 000 ppm (3.3% obj.) (sic!) przy zwykle obserwowanych stężeniach w zakresie 100 – 1000 ppm. Oprócz siarkowodoru, gaz składowiskowy zawiera w ilościach śladowych kilkaset lotnych związków chemicznych, silnie toksycznych, patogennych i teratogennych. Siarkowodór jest uznanym wskaźnikiem zawartości związków śladowych w biogazie, tj. im wyższe stężenie siarkowodoru, tym proporcjonalnie wyższe stężenia związków śladowych.

Podczas przeprowadzania audytu nie udostępniono autorom audytu:

- a) instrukcji ppoż. składowiska wymaganej przez Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów;
 - b) Dokumentu Zabezpieczenia Przed Wybuchem wymaganego przez Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny związanych z możliwością wystąpienia w miejscu pracy atmosfery wybuchowej;
5. Nie udostępniono również wykazu osób obsługujących system odgazowania oraz stosowanego potwierdzenia ich kwalifikacji zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz.U. Nr 89, poz.828), Obwieszczeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 lipca 2003 r. o sprostowaniu błędów (Nr 1184) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 20 lipca 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci (Dz.U. Nr 141, poz. 1188 i 1189)
 6. Nie udostępniono protokołów przeszkolenia personelu w zakresie obsługi systemu odgazowania i elektrowni oraz pozostałej infrastruktury składowiska, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa pracy z gazami palnymi oraz siarkowodorem, prowadzenia prac gazoniebezpiecznych i zapewnienia bezpiecznego systemu pracy, w tym sprzętu ochrony osobistej.
 7. Nie udostępniono dokumentacji technicznej i eksploatacyjnej działającej elektrowni zasilanej biogazem, ani pozwoleń na jej budowę i użytkowanie.
 8. Nie udostępniono informacji o instrumentach pomiarowych i ochrony osobistej, stosowanych przez obsługę systemu odgazowania i elektrowni. Z obserwacji autora audytu pomiędzy kwietniem a wrześniem br. żadne z tych instrumentów nie są używane na składowisku. Co więcej - personel składowiska (w nieformalnych rozmowach) skarżył się na typowe objawy ekspozycji na siarkowodór – łzawienie oczu, bóle głowy, itp.

9. Na składowisku jest brak odpowiedniego oznakowania dotyczącego m.in. stref zagrożenia wybuchem i gazami toksycznymi, gorącymi powierzchniami, itp. zgodnego z odnośnymi przepisami.
10. Uzasadnieniem nieudostępnienia informacji było m.in. powołanie się na:
 - a) brak umocowania prawnego do kontroli takich dokumentów przez autora audytu, mimo posiadania prawie 30 lat praktycznego doświadczenia w dziedzinie biogazu,
 - b) eksploatacji elektrowni przez firmę zewnętrzną (Ekofaza z Płocka), z którą firma PG Inwest sp. z o.o., dzierżawiąca i zarządzająca składowiskiem jest związana umową (NB umowy również nie udostępniono);
11. Po zakończeniu audytu firma Ekofaza zwracała się kilkakrotnie do autora audytu w celu nakłonienia go do wyregulowania studni gazowych. Autor, związany umową z Gminy Zakroczym i z uwagi na konflikt interesów, był zmuszony odmówić prośbie.
12. Według wyników audytu, zarówno instalacja odgazowania jak i sama elektrownia nie spełniają podstawowych warunków bezpieczeństwa:
 - a) rozwiązania techniczne odbiegają od przyjętych w systemach gazowych standardów
 - b) brak podstawowych elementów bezpieczeństwa systemu – np. przerywaczy płomienia, zaworów regulacyjnych i odcinających, czujników dymu i wycieku gazów palnych
 - c) zastosowane materiały i elementy wskazują na brak projektu i podejście „zrób-to-sam”
13. Gmina Zakroczym dysponuje obszerną dokumentacją fotograficzną, którą udostępni na żądanie Inspekcji Pracy. W załączeniu przesyłamy raport audytu z zaznaczonymi elementami dotyczącymi bezpieczeństwa na składowisku.
14. Wyniki audytu były na bieżąco przekazywane zarządzającemu i być może pewne uwagi i zalecenie autora audytu zostały wprowadzone w życie. Niestety Gmina Zakroczym nie dysponuje możliwością sprawdzenia tej sytuacji z powodu braku umocowania prawnego, przy czym niezbędne jest w ocenie Gminy, z uwagi na zagrożenie dla życia i zdrowia pracowników na składowisku, wszczęcie odpowiedniej kontroli mającej na celu uzyskanie informacji, czy osoby realizujące zadania na wysypisku zostały odpowiednio przeszkolone, posiadają odpowiednie zabezpieczenia dla ich zdrowia i życia. Od ich bezpieczeństwa i odpowiedniego przeszkolenia zależy bezpieczeństwo pożarowe składowiska odpadów, a w konsekwencji – środowisko Gminy Zakroczym oraz zdrowie mieszkańców Gminy Zakroczym.

15. Mając na względzie powyższe, Gmina Zakroczym zwraca się z uprzejmą prośbą o:

- 1) pilne zorganizowanie spotkania w Państwowej Inspekcji Pracy z przedstawicielami komisji Gminy Zakroczym ds. audytu oraz z jednym z autorów audytu, dr. inż. Rafałem Lewickim, ekspertem w dziedzinie biogazu, oraz jeśli jest to możliwe - powołanym przez PIP rzeczoznawcą i/lub inspektorem pożarnictwa zaznajomionym z zagadnieniami atmosfer wybuchowych z w celu szczegółowego przeanalizowania podniesionych w audycie punktów dotyczących bezpieczeństwa na składowisku i wprowadzenia środków zaradczych;
- 2) przeprowadzenie kontroli na składowisku w celu: potwierdzenia bądź zanegowania wyników audytu, wyegzekwowania bezpiecznej pracy systemu i urządzeń wyegzekwowania bezpiecznej pracy zatrudnionych na składowisku osób skontrolowania odpowiedniej dokumentacji wymienionej w punktach 5 – 10 powyżej.

Gmina Zakroczym jest gotowa zapewnić obecność autora audytu podczas kontroli w celu wskazania w terenie podniesionych w audycie kwestii.

Sprawę prosimy traktować jako pilną, gdyż realne zagrożenie istnieje od dłuższego czasu, a zarządzający składowiskiem uparcie neguje istnienie zagrożeń, profesjonalnie manipuluje faktami, opinią publiczną oraz organami kontrolnymi (np. WIOŚ) i nie wykazuje intencji podjęcia działań w celu poprawy sytuacji.

Jednocześnie apelujemy, aby podjąć odpowiednie działania prewencyjnie – tak aby zapobiegać. Działania post factum, w przypadku zaistnienia katastrofy ekologicznej lub wypadku przy pracy, będą działaniem spóźnionym. W związku z powyższym, z uwagi na określone ustawą zadania Państwowej Inspekcji Pracy, oczekuję pilnego zaangażowania się przez Państwa instytucję w poruszone w niniejszym piśmie zagadnienia.

Załączniki:

1. Audyt (wersja elektroniczna)
2. Pismo WIOŚ do Urzędu Marszałkowskiego

Otrzymują:

1. adresat
2. WIR a/a